

Õppekava üldosa

Orissaare Gümnaasiumi õppekava	4
Üldsätted	4
§1. Kooli õppekava koostamise alused ja ülesehitus	4
Üldosa	6
1. jagu	6
Alusväärtused	6
§2. Põhihariduse alusväärtused	6
§3. Gümnaasiumihariduse alusväärtused	6
§4. Orissaare Gümnaasiumi õppekavas oluliseks peetud väärtuste alusdokumendid	7
§5. Orissaare Gümnaasiumi põhiväärtused on:	7
Õppe- ja kasvatusesmärgid	8
2. jagu	8
§6. Orissaare Gümnaasiumi põhikooli sihiseade	8
§7. Orissaare Gümnaasiumi gümnaasiumiastme sihiseade	8
§8. Nii põhikooli kui ka gümnaasiumi sihiseade ühisosa	9
§9. Pädevused	10
Õppimise käsitlus ja õppekeskkond	16
3. jagu	16
§10. Õppimise käsitlus	16
§11. Õppekeskkond	18
Kooliastmetes taotletavad pädevused	20
4. jagu	20
§12. I kooliastmes taotletavad pädevused	20
§13. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused I kooliastmes	21
5. jagu	22
§14. II kooliastmes taotletavad pädevused	22

§15. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused II kooliastmes	23
6. jagu	23
§16. III kooliastmes taotletavad pädevused	23
§17. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused III kooliastmes	24
Õppekorraldus	26
7. jagu	26
§18. Orissaare Gümnaasiumi põhikooli tunnijaotusplaan õppeaineti ja aastati, gümnaasiumiastme õppesuundade kirjeldused ja tunnijaotusplaan, kogu kooli valikkursuste loendid ja valimise põhimõtted ning erinevate õppekeelte kasutamine õppeaineti ja kursuseti	26
8. jagu	35
§19. Õppekoormuse kujundamise põhimõtted	35
§20. Koolieksamite korraldus	37
9. jagu	38
§21. Läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted, lõimingu põhimõtted, seejuures III kooliastme läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö korraldamise põhimõtted ning temaatilised rõhuasetused	38
§22. Ülekooliliste ja koolidevaheliste projektide kavandamise põhimõtted	41
§23. Õpilase ja vanema teavitamine ning nõustamine	43
§ 24. Hariduslike erivajadustega õpilastele kohaldatavad erisused	43
§ 25. Karjääriteenuste korraldus	45
Õpilaste arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus	46
§ 26. Hindamine ja klassi lõpetamine, põhikooli ja gümnaasiumi lõpetamine	46
1. ÜLDSÄTTED	46
2. TEADMISTE JA OSKUSTE HINDAMINE	48
3. PÕHIKOOI JA GÜMNAASIUMI LÕPETAMISE TINGIMUSED	55
Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted	57
§27. Õpetaja töökava koostamise põhimõtted	57
Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord	58

Orissaare Gümnaasiumi õppekava

1. peatükk

Üldsätted

§1. Kooli õppekava koostamise alused ja ülesehitus

(1) Orissaare Gümnaasiumi õppekava on kooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument, milles kirjeldatakse õppe rõhuasetused ja tegevused õppekava täitmisel. Orissaare Gümnaasiumi õppekava on koostatud põhikooli (RT I, 14.01.2011, 1) ja gümnaasiumi (RT I, 14.01.2011, 2) riiklike õppekavade alusel ja muudetud lähtuvalt Vabariigi Valitsuse määrusest 29.08. 2014 nr 141 , mis jõustus 01.09.2015.

(2) Orissaare Gümnaasiumi õppekava terviktekst on kättesaadav Orissaare Gümnaasiumi kodulehel www.oris.edu.ee ja õpetajate toas paberkandjal.

(3) Orissaare Gümnaasiumi õppekavas on üldosa ja ainevaldkondade kavad.

(4) Orissaare Gümnaasiumi õppekava üldosas esitatakse järgmised peatükid jagude kaupa:

- 1) üldsätted;
- 2) üldosa (väärtused ja eripära);
- 3) õppe- ja kasvatuseesmärgid;
- 4) õppimise käsitlus ja õppekeskkond (sealhulgas projekt-, õues- ja muuseumiõppeks ning ekskursioonideks ja õppekäikudeks vajalik aeg);
- 5) kooliastmetes taotletavad pädevused;
- 6) õppekorraldus
  - põhikooli tunnijaotusplaan õppeaineti ja aastati, gümnaasiumiastme kutsesuundade kirjeldused ja tunnijaotusplaan, kogu kooli valikkursuste

loendid ja valimise põhimõtted ning erinevate õppekeelte õpetamine õppeaineti ja kursuseti;

- läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted, lõimingu põhimõtted, seejuures III kooliastme läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö korraldamise põhimõtted ning temaatilised rõhuasetused;
- ülekooliliste ja koolidevaheliste projektide kavandamise põhimõtted;
- õppekoormuse kujundamise põhimõtted;
- õpilaste ja vanemate teavitamise ja nõustamise korraldus;
- hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted;
- karjääriteenuste korraldus;

7) hindamine, klassi ja põhikooli ning gümnaasiumi lõpetamine;

8) õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted;

9) kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord.

(5) Ainevaldkonniti on koondatud ainevaldkondade kavad ja läbivate teemade kirjeldused, mis esitatakse klassiti järgmiselt:

- 1) keel ja kirjandus;
- 2) võõrkeeled;
- 3) matemaatika;
- 4) loodusained;
- 5) sotsiaalsained;
- 6) kunstained;
- 7) tehnoloogia (põhikoolis);
- 8) kehaline kasvatus;
- 9) valikõppeained.

2. peatükk

Üldosa

1. jagu

Alusväärtused

§2. Põhihariduse alusväärtused

- 1) Põhihariduses toetatakse võrdsel määral õpilase vaimset, füüsilist, kõlbelist, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut. Põhikool loob tingimused õpilaste erisuguste võimete tasakaalustatud arenguks ja eneseteostuseks ning teaduspõhise maailmapildi kujunemiseks.
- 2) Põhikool kujundab väärtushoiakuid ja -hinnanguid, mis on isikliku õnneliku elu ja ühiskonna eduka koostoimimise aluseks.
- 3) Uue põlvkonna sotsialiseerumine rajaneb Eesti kultuuri traditsioonide, Euroopa ühiväärtuste ning maailma kultuuri ja teaduse põhisaavutuste omaksvõtul. Tugeva põhiharidusega inimesed suudavad ühiskonnaga integreeruda ning aitavad kaasa Eesti ühiskonna jätkusuutlikule sotsiaalsele, kultuurilisele, majanduslikule ja ökoloogilisele arengule.

§3. Gümnaasiumihariduse alusväärtused

- 1) Gümnaasiumihariduses toetatakse võrdsel määral õpilase vaimset, füüsilist, kõlbelist, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut ning tema individuaalsetest eripäradest ja isiklikest huvidest tulenevate haridusvajaduste rahuldamist. Gümnaasium loob igale õpilasele võimalused tema võimete maksimaalseks arenguks õpilase eelistusi arvestades, loovaks eneseteostuseks, teaduspõhise maailmapildi kinnistumiseks ning emotsionaalse, sotsiaalse ja kõlbelise küpsuse saavutamiseks.
- 2) Gümnaasium jätkab põhikoolis toimunud väärtuskasvatust, kujundades eelkõige väärtushoiakuid ja -hinnanguid, mis on isikliku õnneliku elu ja ühiskonna eduka koostoimimise aluseks. Tähtsustatakse väärtusi, mis aitavad kaasa ühiskonna inimvara ning riigi majanduse arengule.
- 3) Gümnaasiumiharidus on jätkuks põhiharidusele uue põlvkonna sotsialiseerumisel, mis rajaneb Eesti kultuuri traditsioonidel, Euroopa ühiväärtustel ning maailma kultuuri ja teaduse

saavutustel. Gümnaasiumihariduse omandanud vaimselt, sotsiaalselt, emotsionaalselt, kõlbliselt ja füüsiliselt küpsed inimesed tagavad Eesti ühiskonna sotsiaalse, kultuurilise, majandusliku ja ökoloogilise arengu jätkusuutlikkuse.

§4. Orissaare Gümnaasiumi õppekavas oluliseks peetud väärtuste alusdokumendid

Kooli õppekavas oluliseks peetud väärtused tulenevad „Eesti Vabariigi põhiseaduses”, ÜRO inimõiguste ülddeklaratsioonis, lapse õiguste konventsioonis ning Euroopa Liidu alusdokumentides nimetatud eetilistest põhimõtetest. Alusväärtustena tähtsustatakse üldinimlikke väärtusi (ausus, hoolivus, aukartus elu vastu, õiglus, inimväärikus, lugupidamine enda ja teiste vastu) ja ühiskondlikke väärtusi (vabadus, demokraatia, austus emakeele ja kultuuri vastu, patriotism, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna jätkusuutlikkus, õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus ja sooline võrdõiguslikkus).

§5. Orissaare Gümnaasiumi põhiväärtused on:

1. Austus enese ja teiste suhtes

Iga koolipere liige austab enda ja kaaslaste tööd, hoolib endast ja teistest enda ümber.

2. Soov ja oskus teha koostööd.

Valmisolek töötada ja õppida töötama erinevates meeskondades ühise eesmärgi nimel, avatus teistsuguse ja uue suhtes.

3. Loovus

Areng läbi traditsioonide ja uuenduslike lahenduste.

4. Turvalisus

Ennetustegevuse kaudu muudame kooli turvalisemaks. Astume vastu vägivallale ja sõltuvusainete levikule.

3. peatükk

Õppe- ja kasvatusesmärgid

2. jagu

§6. Orissaare Gümnaasiumi põhikooli sihiseade

1) Põhikoolil on nii hariv kui kasvatav ülesanne. Kool aitab kaasa õpilaste kasvamisele loovateks, mitmekülgeteks isiksusteks, kes suudavad ennast täisväärtuslikult teostada erinevate rollides: perekonnas, tööl ja avalikus elus.

2) Põhikoolis on õpetuse ja kasvatuses põhitaotlus tagada õpilase eakohane tunnetuslik, kõlbeline, füüsiline ja sotsiaalne areng ning tervikliku maailmapildi kujunemine.

3) Põhikooli ülesanne on luua õpilasele eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ja arendav õppekeskkond, mis toetab tema õpihimu ja õpioskuste, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemisvõime, teadmiste ja tahteliste omaduste arengut, loovat eneseväljendust ning sotsiaalse ja kultuurilise identiteedi kujunemist.

4) Põhikool toetab põhiliste väärtushoiakute kujunemist. Õpilane mõistab oma tegude aluseks olevaid väärtushinnanguid ja tunneb vastutust tegude tagajärgede eest. Põhikoolis luuakse alus enese määratlemisele eneseteadliku isiksusena, perekonna, rahvuse ja ühiskonna liikmena, kes suhtub sallivalt ja avatult maailma ja inimeste mitmekesisusse.

5) Põhikool aitab õpilasel jõuda selgusele oma huvides, kalduvustes ja võimetes ning tagab valmisoleku õpingute jätkamiseks järgneval haridustasemel ja elukestvaks õppeks. Põhikooli lõpetanud noorukil on arusaam oma tulevastest rollidest perekonnas, tööelus, ühiskonnas ja riigis.

§7. Orissaare Gümnaasiumi gümnaasiumiastme sihiseade

1) Gümnaasiumil on nii hariv kui kasvatav ülesanne. Gümnaasiumi ülesanne on noore ettevalmistamine toimimiseks loova, mitmekülgse, sotsiaalselt küpse, usaldusväärse ning oma eesmärgi teadvustava ja saavutada osakava isiksusena erinevates eluvaldkondades: partnerina

isiklikus elus, oma kultuuri kandja ja edendajana, tööturul erinevates ametites ja rollides ning oma ühiskonna ja looduskeskkonna jätkusuutlikkuse eest vastutava kodanikuna.

2) Gümnaasiumis on õpetuse ja kasvatuses põhitaotlus, et õpilased leiaksid endale huvi- ja võimetekohase tegevusvaldkonna, millega siduda oma edasine haridustee. Gümnaasiumi ülesanne on luua tingimused, et õpilased omandaksid teadmised, oskused ja väärtushoiakud, mis võimaldavad jätkata tõrgeteta õpiteed kõrgkoolis või gümnaasiumijärgses kutseõppes.

3) Nende ülesannete täitmiseks ja eesmärkide saavutamiseks keskendutakse:

- a) õpilase iseseisvumisele, oma maailmapildi kujunemisele ja valmisolekule elus toime tulla;
- b) adekvaatse enesehinnangu kujunemisele;
- c) iseseisva õppimise ja koostööoskuste arendamisele;
- d) edasise haridustee võimaluste tutvustamisele ja hindamisele;
- e) kodanikuoskuste, -aktiivsuse ja -vastutuse väljakujunemisele.

§8. Nii põhikooli kui ka gümnaasiumi sihiseade ühisosa

- 1) Teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste omandamine ja arendamine toimub kogu kooli õppe- ja kasvatusprotsessi, kodu ja kooli koostöö ning õpilase vahetu elukeskkonna ühistoime tulemusena.
- 2) Kool seisab eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise ja arengu eest, seepärast pööratakse nii põhikooli kui gümnaasiumi õpetuses ja kasvatuses erilist tähelepanu eesti keele õppele.

Orissaare Gümnaasium on Väikese väina ääres asuv maagümnaasium, kus:

- 1) on ühise eesmärgi nimel töötav kollektiiv;
- 2) iga õpilane saab võimetekohase põhi- ja keskhariduse;
- 3) toimub osalemine erinevates projektides, soodustatakse loovuse ja ettevõtlikkuse arendamist;
- 4) on õpilaste süsteemne tunniväline ainealane nõustamine;
- 5) on hästi toimivad tugisüsteemid;
- 6) on mitmekülgne huvitegevus ja pikaajased traditsioonid;
- 7) on edukas spordi- ja kultuuritegevus;

- 8) gümnaasiumiõpilased saavad lisaks akadeemilisele ettevalmistusele ka sisekaitselist eelkutseõpet;

§9. Pädevused

- 1) Pädevus on asjakohaste teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või -valdkonnas loovalt, ettevõtlikult, paindlikult ja tulemuslikult toimida ning on oluline inimeseks ja kodanikuks kujunemisel. Pädevused jagunevad üld- ja valdkonnapädevusteks, mida taotletakse erinevates kooliastmetes.
- 2) Üldpädevused on aine- ja valdkonnaülesed pädevused, mis on väga olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel. Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu, ent ka tunni- ja koolivälises tegevuses ning nende kujunemist jälgitakse ja suunatakse õpetajate ning kooli ja kodu ühistöös.
- 3) Põhikooli õpilastes kujundatavad üldpädevused on:
  - a) **kultuuri- ja väärtuspädevus** – suutlikkus hinnata inimsuhteid ning tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, loodusega, oma ja teiste maade ning rahvaste kultuuripärandiga ja nüüdisaegse kultuuri sündmustega, väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt, hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust, teadvustada oma väärtushinnanguid;
  - b) **sotsiaalne ja kodanikupädevus** – suutlikkus ennast teostada, toimida teadliku ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut; teada ning järgida ühiskonnas kehtivaid väärtusi ja norme ning erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel;
  - c) **enesemääratluspädevus** – suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada suhtlemisprobleeme;
  - d) **õpipädevus** – suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks vajaminevat teavet; planeerida õppimist

ning seda plaani järgida; kasutada õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varemõpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasiõppimise vajadusi;

e) **suhtluspädevus** – suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeltes, arvestades olukordi ja suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust, ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ning väljendusriikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi;

f) **matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus** – suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid, meetodeid koolis ja igapäevaelus; suutlikkus kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõenduspõhiseid otsuseid; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid; kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt;

g) **ettevõtlikkuspädevus** – suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi; aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmäärke, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske;

h) **digipädevus** – suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvast ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

4) Gümnaasiumiõpilastes kujundatavad üldpädevused on:

- a) **kultuuri- ja väärtuspädevus** – suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalnormide ja eetika seisukohast; tajuda, analüüsida ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada kunsti ja loomingut ning kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid ja arvestada nendega otsuste langetamisel; olla salliv ja koostööaldis ning panustada ühiste eesmärkide saavutamisse;
- b) **sotsiaalne ja kodanikupädevus** – suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid; austada erinevate keskkondade, sh suhtluskeskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, inimõigusi, religioonide ja rahvaste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel; suutlikkus mõista globaalprobleeme, võtta kaasvastutus nende lahendamise eest; väärtustada ja järgida jätkusuutliku arengu põhimõtteid; tunnetada end dialoogivõimelise ühiskonnaliikmena Eesti, Euroopa ja kogu maailma kontekstis;
- c) **enesemääratluspädevus** – suutlikkus mõista ja hinnata adekvaatselt oma nõrku ja tugevaid külgi, arvestada oma võimeid ja võimalusi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada oma vaimse ja füüsilise tervisega seonduvaid probleeme; käituda inimsuhetes sõltumatult; hankida teavet edasiõppimise ja tööleidmise võimaluste kohta, kavandada oma karjääri;
- d) **õpipädevus** – suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; leida sobivad teabeallikad ja juhendajad ning kasutada õppimisel nende abi; planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada erinevaid õpistrateegiaid ja õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varemõpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasiõppimise võimalusi;
- e) **suhtluspädevus** – suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada emakeeles ja iseseisva keelekasutaja tasemel vähemalt kahes võõrkeeles, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti

esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; koostada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust, kasutada korrektset ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi;

f) **matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus** – suutlikkus kasutada matemaatikale ja loodusteadustele omast keelt, sümboleid, meetodeid ja mudeleid, lahendades erinevaid ülesandeid kõigis elu- ja tegevusvaldkondades; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia tähtsust ning mõju igapäevaelule, loodusele ja ühiskonnale; mõista teaduse ja tehnoloogiaga seotud piiranguid ja riske; teha tõenduspõhiseid otsuseid erinevates eluvaldkondades; kasutada uusi tehnoloogiaid loovalt ja uuendusmeelselt;

g) **ettevõtlikkuspädevus** – suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmärgid, koostada lühi- ja pikaajalisi plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele ning võtta arukaid riske; mõelda kriitiliselt ja loovalt, arendada ja hinnata oma ja teiste ideid;

h) **digipädevus** – suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvast ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

- 5) Lähedase eesmärgiseade ja õppesisuga õppeained moodustavad ainevaldkonna. Ainevaldkonna õppeainete õpetamise peamine eesmärk on vastava valdkonnapädevuse kujunemine, mida toetavad õppeainete eesmärgid ja õpitulemused. Valdkonnapädevuse kujunemist toetavad lõiming teiste ainevaldkondade õppeainetega ning tunni- ja kooliväline tegevus. Valdkonnapädevuste kirjeldused on esitatud ainevaldkondade kavades.

- 6) Kooliastmetes taotletavad pädevused kirjeldavad kokkuvõtvalt õpilase arengut eakohaste üldpädevuste ja valdkonnapädevuste ning õpitulemuste omandatuse kaudu.
- 7) Ainekavades esitatakse osaoskuste kaupa taotletavad õpitulemused, mis toetavad nii kooliastmete õppe- ja kasvatusesmärkide saavutamist kui ka valdkonnapädevuste kujunemist. Osaoskuste seosed üldpädevustega tuuakse välja iga ainekava klassi või kursuse lõpus. Väärtushoiakuid väljendavaid üldpädevusi numbriliselt ei hinnata, vaid antakse nende saavutatuse kohta õpilasele sõnalist tagasisidet.

Üldpädevused, mida arendatakse OG õpilastes kooli ühistegevuste kaudu	Igal kooliaastal toimuvad traditsioonilised ühistegevused , mis toetavad kujundatavat üldpädevust.
Kultuuri- ja väärtuspädevus	Kooli sünnipäev, õpetajatepäev, ainenädalad, Eesti Vabariigi sünnipäeva aktus, kodanikupäev, emakeelepäev, näitemängupäev, algklasside luulehommikud, õpitoad õpilastele ja lapsevanematele, talendinädal, sõbrapäev, õpilastööde kevadnäitus, projektõppepäevad, Jüriöö jooks, Euroopa päev ja võõrkeeltenädal, jõulu- ja kevadkontserdid.
Sotsiaalne- ja kodanikupädevus	Karjäärpäev, asutuste külastamised, töövarjupäev, jõululaat, 10. klassi tutvumispäev, õpetajatepäev, kodanikupäev, ainenädalad.
Enesemääratluspädevus	Ainenädalad, spordipäevad, päkapikuvõistlused, klassidevahelised pallimänguturniirid, jõulu- ja kevadkontserdid (sh huviringide töö ja tulemused), Jüriöö jooks, näitemängupäev, 10. klasside ristimisnädal, ettevõtlikkusele suunatud projektipäevad.
Õpipädevus	Tegevuspäevad (õpitoad), karjäärpäev, öökoolid,

	projektõppepäevad, õpetajatepäev, aineolümpiaadideks valmistumine, õppereisid, Ida- Saaremaa koolide sõpruskohtumine loodusainetes 8.-9. klassis, suunapõhised praktikapäevad gümnaasiumiastme klassidele.
Suhtluspädevus	Eesti Vabariigi sünnipäeva aktus, kodanikupäev, sõbrapäev, näitemängupäev, õpetajatepäev, algklasside luulehommikud, emakeelenädal, karjäärpäev, töövarjupäev, talendinädal.
Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus	Õue- ja muuseumiõpe, loodusainete nädal, Ida- Saaremaa koolide sõpruskohtumine loodusainetes 8.-9. klassis, jõululaat, osalemised aineolümpiaadidel, ainevõistlustel.
Ettevõtlikkuspädevus	10. klasside ristimisnädal, karjäärpäev, jõululaat, talendinädal, õpetajatepäev, näitemängupäev, jõulupidude läbiviimine, viimase koolikella aktuste ja lõpupidude korraldamine, ettevõtlikkusele suunatud projektipäevad - õpilasprojektide läbiviimine, osamine rahvusvahelistes projektides.
Digipädevus	Karjäärpäev ja ettevõtete külastamine, Nutilabor algklassidele, Moodle keskkonnas infopädevuse otsimise kujundamine gümnaasiumiõpilastele, "code week" projektis osamine, loodusainetenädal, kirjandusnädal, näitemängupäev, talendinädal, aktuste läbiviimine, uurimistöde teostamine ja kaitsmine.

4. peatükk

Õppimise käsitlus ja õppekeskkond

3. jagu

§10. Õppimise käsitlus

- 1) Orissaare Gümnaasiumi õppekavas käsitatakse õppimist väljundipõhiselt, rõhutades muutusi õpilase või õpilaste rühma käitumisvõimes. Konkreetsemalt tähendab see selliste teadmiste, oskuste, vilumuste, väärtushoiakute ja -hinnangute omandamist, mis on vajalikud igapäevaelus toimetulekuks. Õppimise psühholoogiliseks aluseks on kogemus, mille õpilane omandab vastastikusel toimes füüsilise, vaimse ja sotsiaalse keskkonnaga. Kogemusi omandades muutub õpilase käitumine eesmärgipärasemaks. Õppekeskkond kindlustatakse koolis õppekava alusel toimuva süstemaatilise ja sihipärase õppe- ja kasvatustegevusega ning õppekeskkonnaks on ka kodu ja laiemas elukeskkonnas toimivad mõjutused. Õpilane on õppeprotsessis aktiivne osaleja, kes võtab võimete kohaselt osa oma õppimise eesmärgistamisest, õpib iseseisvalt ja koos kaaslastega, õpib oma kaaslasti ja ennast hindama ning oma õppimist analüüsima ja juhtima. Uute teadmiste omandamisel tugineb õpilane varasematele ning konstrueerib uue teabe põhjal enda teadmised. Omandatud teadmisi rakendatakse uutes olukordades, probleemide lahendamisel, valikute tegemisel, väidete õigsuse üle arutledes, oma seisukohti argumenteerides ning edasiste õpingute käigus. Gümnaasiumiastmes lisanduvad sihipärane tegevus, tajutava informatsiooni mõtestamine, toetudes olemasolevatele teadmisstruktuuridele. Õppimine on elukestev protsess, milleks vajalikud oskused ja tööharjumused kujunevad põhihariduse omandamise käigus. Gümnaasiumis on kesksel kohal õpilaste aktiivne teadmiste konstrueerimise protsess, sealjuures soodustatakse iseseisvat õppimist ja toetatakse õpilastele võimalusi andes, erinevaid töömeetodeid katsetades leida neile sobivaim õpistiil.
- 2) Orissaare Gümnaasiumi õppekavas mõistetakse õpetamist kui õppekeskkonna ja õppetegevuse organiseerimist viisil, mis seab õpilase tema arengule vastavate, kuid

pingutust nõudvate ülesannete ette, mille kaudu tal on võimalik omandada kavandatud õpitulemused.

- 3) Orissaare Gümnaasiumi õppekavas mõistetakse kasvatust kui õpilase suhete kujundamist teda ümbritseva maailmaga. Edukas väärtuskasvatus eeldab kogu koolipere, õpilase ja perekonna vastastikust usaldust ning koostööd. Hoiakute kujundamise võtmeisik on õpetaja, kelle ülesanne on pakkuda isiklikku eeskujut, toetada õpilaste loomupärast soovi enda identiteedis selgusele jõuda ning pakkuda sobiva arengukeskkonna kaudu tuge erinevates rühmades ja kogukondades ning kogu ühiskonnas aktsepteeritavate käitumisharjumuste väljaarenemiseks.
- 4) Õpet kavandades ja ellu viies:
  - a. arvestatakse õpilase tajut- ja mõtlemisprotsesside eripära, võimeid, keelelist, kultuurilist ja perekondlikku tausta, vanust, sugu, terviseseisundit, huvi ja kogemusi;
  - b. arvestatakse, et õpilase õppekoormus oleks ea- ja jõukohane, võimaldades talle aega puhkuseks ja huvitegevuseks;
  - c. võimaldatakse õpilastele mitmekesiseid kogemusi erinevatest kultuurivaldkondadest;
  - d. kasutatakse teadmisi ja oskusi reaalses olukorras; tehakse uurimistööd ning seostatakse erinevates valdkondades õpitavat igapäevase eluga;
  - e. luuakse võimalusi õppimiseks ja toime tulemiseks erinevates sotsiaalsetes suhetes (õpilane-õpetaja, õpilane-õpilane, õpilane-lapsevanem);
  - f. kasutatakse nüüdisaegset ja mitmekesist õppemetoodikat, -viise ja -vahendeid (sealhulgas suulisi ja kirjalikke tekste, audio- ja visuaalseid õppevahendeid, aktiivõppemeetodeid, õppekäike, õues- ja muuseumiõpet jms);
  - g. kasutatakse asjakohaseid hindamisvahendeid, -viise ja -meetodeid;
  - h. kasutatakse diferentseeritud õpiülesandeid, mille sisu ja raskusaste võimaldavad õpilastel sobiva pingutustasemega õppida, arvestades sealjuures igaühe individuaalsust.

- 5) Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu. Lõiming toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist. Lõimingu saavutamist kavandatakse kooli õppekava arenduse ning õppe- ja kasvatustegevuse planeerimise käigus.
- 6) Õppe lõimimine saavutatakse erinevate ainevaldkondade õppeainete ühisosa järgimisel, õppeainete, koolisiseste projektide ja läbivate teemade ühiste temaatiliste rõhuasetuste, aineülesannete õppeülesannete ning -viiside abil. Lõimingu saavutamiseks korraldab kool õpet ja kujundab õppekeskkonda ning õpetajate koostööd viisil, mis võimaldab aineülest käsitleda: täpsustades pädevusi, seades õppe-eesmärke ning määrates erinevate õppeainete ühiseid probleeme ja mõistestikku.

§11. Õppekeskkond

- 1) Õppekeskkonnana mõistetakse õpilasi ümbritseva vaimse, sotsiaalse ja füüsilise keskkonna kooslust, milles õpilased arenevad ja õpivad. Õppekeskkond toetab õpilase arenemist iseseisvaks ja aktiivseks õppijaks, kannab õppekava alusväärtusi ja oma kooli vaimsust ning säilitab ja arendab edasi paikkonna ja koolipere traditsioone.
- 2) Orissaare Gümnaasium korraldab õppe, mis kaitseb ning edendab õpilaste vaimset ja füüsilist tervist. Õppekoormus vastab õpilase eakohastele jõuvarudele.
- 3) Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel:
  - a. osaleb kogu koolipere;
  - b. luuakse vastastikusel lugupidamisel ja üksteise seisukohtadega arvestamisel põhinevad ning kokkuleppeid austavad suhted õpilaste, vanemate, õpetajate, kooli juhtkonna ning teiste õpetuse ja kasvatuses osaluste vahel;
  - c. koheldakse kõiki õpilasi eelarvamusteta, õiglaselt ja võrdselt, austades nende eneseväärikust ning isikupära;
  - d. jagatakse asjakohaselt ja selgelt otsustusõigus ja vastutus;
  - e. märgatakse ja tunnustatakse kõigi õpilaste pingutusi ja õpiedu;
  - f. välditakse ja ennetatakse tegevustega õpilastevahelist vägivalda ja kiusamist;
  - g. ollakse avatud vabale arvamusevahetusele, sealhulgas kriitikale;
  - h. luuakse õpilastele võimalusi näidata initsiatiivi, osaleda otsustamises ning tegutseda

- nii üksi kui ka koos kaaslastega;
- i. luuakse õhkkond, mida iseloomustab abivalmidus ning üksteise toetamine õpi- ja eluraskuste puhul;
  - j. luuakse õhkkond, mis rajaneb inimeste usalduslikel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel;
  - k. korraldatakse koolielu, lähtudes rahvusliku, rassilise, soolise ja muudel alustel võrdse kohtlemise põhimõtetest ning soolise võrdõiguslikkuse eesmärkidest.
- 4) Füüsilist keskkonda kujundades jälgib Orissaare Gümnaasium, et:
- a. kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus ning kujundus on õppe seisukohast otstarbekas;
  - b. õppes on võimalused kasutada internetiühendusega arvutit ja esitlustehnikat ning õpilastel on võimalus kasutada kooli raamatukogu;
  - c. kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus on turvaline ning vastab tervisekaitse- ja ohutusnõuetele;
  - d. ruumid, sisseseade ja õppevara on esteetilise väljanägemisega;
  - e. kasutatakse eakohast ning individuaalsele eripärale kohandatavat õppevara, sealhulgas nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õppematerjale ja -vahendeid;
  - f. on olemas kehalise tegevuse ning tervislike eluviiside edendamise võimalused nii koolitundides kui ka tunniväliselt.
- 5) Õpet korraldatakse ka väljaspool kooli ruume (sealhulgas kooliõues, looduses, muuseumides, arhiivides, keskkonnahariduskeskustes, ettevõtetes ja asutustes, koostööpartnerite õppelaagrites) ning virtuaalses õppekeskkonnas. Väljaspool kooliruume toimuva õppe korraldamisel arvestatakse õppeaineüleseid väärtusi ning üldpädevusi ja kavandatakse töö ajaliselt nii, et õppetöö kogu ajaressurss ei ületaks lubatud piire.

Kooliastmetes taotletavad pädevused

4. jagu

I kooliaste (1. - 3. klass)

§12. I kooliastmes taotletavad pädevused

Esimese kooliastme lõpus õpilane:

- 1) peab lugu oma perekonnast, klassist ja koolist; on viisakas, täidab lubadusi; teab, et kedagi ei tohi naeruvääristada, kiusata ega narrida; oskab kaaslast kuulata, teda tunnustada;
- 2) tahab õppida, tunneb rõõmu teadasaamisest ja oskamisest, oskab õppida üksi ning koos teistega, paaris ja rühmas, oskab jaotada aega õppimise, harrastustegevuse, koduste kohustuste ning puhkamise vahel;
- 3) teab oma rahvuslikku kuuluvust ning suhtub oma rahvusesse lugupidavalt;
- 4) oskab end häälestada ülesandega toime tulemisele ning oma tegevusi ülesannet täites mõtestada; oskab koostada päevakava ja seda järgida;
- 5) suudab tekstidest leida ja mõista seal sisalduvat teavet (sealhulgas andmeid, termineid, tegelasi, tegevusi, sündmusi ning nende aega ja kohta) ning seda suuliselt ja kirjalikult esitada;
- 6) mõistab ja kasutab õpitavas võõrkeeles igapäevaseid äraõpitud väljendeid ja lihtsamaid fraase;
- 7) arvutab ning oskab kasutada mõõtmiseks sobivaid abivahendeid ja mõõtühikuid erinevates eluvaldkondades eakohaseid ülesandeid lahendades;
- 8) käitub loodust hoidvalt;
- 9) oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada; oskab esemeid ja nähtusi võrrelda, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitada ning lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti lugeda;
- 10) oskab kasutada lihtsamaid arvutiprogramme ning kodus ja koolis kasutatavaid tehnilisi seadmeid;

- 11) austab oma kodupaika, kodumaad ja Eesti riiki, tunneb selle sümboleid ning täidab nendega seostuvaid käitumisreegleid;
- 12) oskab ilu märgata ja hinnata; hindab loovust ning tunneb rõõmu liikumisest, loovast eneseväljendusest ja tegevusest;
- 13) hoiab puhtust ja korda, hoolitseb oma välimuse ja tervise eest ning tahab olla terve;
- 14) oskab ohtlikke olukordi vältida ja ohuolukorras abi kutsuda, oskab ohutult liigelda;
- 15) teab, kelle poole erinevate probleemidega pöörduda, ning on valmis seda tegema.

§13. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused I kooliastmes

1) Esimeses klassis on õpetuse ja kasvatuse põhitaotluseks õpilaste kohanemine koolieluga, turvatunde ja eduelamuste kogemine ning valmisoleku kujunemine edasiseks edukaks õppetööks. Õpilaste koolivalmidus ja võimed on erinevad, seetõttu diferentseeritakse õppeülesandeid ja nende täitmiseks kuluvat aega.

Esimeses klassis ja jätkuvalt kogu kooliastmes keskendutakse:

- a. kõlbeliste tõekspidamiste ning heade käitumistavade tundmaõppimisele ja järgimisele;
- b. positiivse suhtumise kujunemisele koolis käimisesse ja õppimisesse;
- c. õpiharjumuse ja -oskuste kujundamisele ning püsivuse, iseseisvuse ja eesmärgistatud töö oskuste ning valikute tegemise oskuste arendamisele;
- d. eneseväljendusoskuse ja -julguse kujunemisele;
- e. põhiliste suhtlemis- ja koostööoskuste omandamisele, sealhulgas üksteist toetavate ja väärtustavate suhete kujunemisele õpilaste vahel;
- f. õpiraskuste äratundmisele ning tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.

2) Õpetaja oluliseim ülesanne on toetada iga õpilase eneseusku ja õpimotivatsiooni.

3) Orissaare Gümnaasiumi õppetöö korraldamise alus on esimeses kooliastmes üld- ja aineõpetusliku tööviisi kombineerimine, eesmärgiga toetada õppijakeskset arengut väljundipõhisest õppest lähtuvalt.

5. jagu

II kooliaste (4. -6. klass)

§14. II kooliastmes taotletavad pädevused

Teise	kooliastme	lõpus	õpilane:
1)	hindab harmoonilisi inimsuhteid, mõistab oma rolli pereliikmena, sõbrana, kaaslasena ja õpilasena; peab kinni kokkulepetest, on usaldusväärne ning vastutab oma tegude eest;		
2)	oskab keskenduda õppeülesannete täitmisele, oskab suunamise abil kasutada eakohaseid õpivõtteid (sealhulgas paaris- ja rühmatöövõtteid) olenevalt õppeülesande iseärasustest;		
3)	väärtustab oma rahvust ja kultuuri teiste rahvuste ning kultuuride seas, suhtub inimestesse eelarvamusteta, tunnustab inimeste, vaadete ja olukordade erinevusi ning mõistab kompromisside vajalikkust;		
4)	oskab oma tegevust kavandada ja hinnata ning tulemuse saavutamiseks vajalikke tegevusi valida ja rakendada, oma eksimusi näha ja tunnistada ning oma tegevust korrigeerida;		
5)	oskab oma arvamust väljendada, põhjendada ja kaitsta, teab oma tugevaid ja nõrku külgi ning püüab selgusele jõuda oma huvides;		
6)	oskab mõtestatult kuulata ja lugeda eakohaseid tekste, luua eakohasel tasemel keeleliselt korrektseid ning suhtlussituatsioonile vastavaid suulisi ja kirjalikke tekste ning mõista suulist kõnet;		
7)	tuleb vähemalt ühes võõrkeeles toime igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsust ja lihtsat infovahetust tuttavatel rutiinsetel teemadel;		
8)	on kindlalt omandanud arvutus- ja mõõtmisoskuse ning tunneb ja oskab juhendamise abil kasutada loogikareegleid ülesannete lahendamisel erinevates eluvaldkondades;		
9)	väärtustab säästvat eluviisi, oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi ja hankida loodusteaduslikku teavet, oskab looduses käituda, huvitub loodusest ja looduse uurimisest;		
10)	oskab kasutada arvutit ja interneti suhtlusvahendina ning oskab arvutiga vormistada tekste;		
11)	oskab leida vastuseid oma küsimustele, hankida erinevatest allikatest vajalikku teavet ja seda korrektselt viidata, tõlgendada, kasutada ja edastada; oskab teha vahet faktil ja arvamusel;		
12)	tunnetab end oma riigi kodanikuna ning järgib ühiselu norme;		
13)	väärtustab kunstiloomingut ning suudab end kunstivahendite abil väljendada;		
14)	väärtustab tervislikke eluviise, on teadlik tervist kahjustavatest teguritest ja sõltuvusainete		

ohtlikkusest;

15) on leidnud endale sobiva harrastuse ning omab üldist ettekujutust töömaailmast.

§15. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused II kooliastmes

Teises kooliastmes on õpetuse ja kasvatuse põhitaotluseks vastutustundlike ja iseseisvate õpilaste kujunemine. Õppetöös on oluline äratada ja säilitada õpilaste huvi õppekavaga hõlmatud teadmis- ja tegevusvaldkondade vastu. Teises kooliastmes keskendutakse:

- 1) õpimotivatsiooni hoidmisele ja tõstmisele, seostades õpitut praktikaga ning võimaldades õpilastel teha valikuid, langetada otsuseid ja oma otsuste eest vastutada;
- 2) huvitegevusvõimaluste pakkumisele;
- 3) õpilaste erivõimete ja huvide äratundmisele ning arendamisele;
- 4) õpiraskustega õpilastele tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.

Õpetuses rakendatakse mitmekesiseid tööviise ja ülesandeid, mis võimaldavad murdeikka jõudvatel õpilastel teha iseseisvaid valikuid ja seostada õpitut praktilise eluga ning aitavad toime tulla õpilaste individuaalselt erineva arenguga, nende muutuvate suhete ja tegutsemisega uutes rollides.

6. jagu

III kooliaste (7. -9. klass)

§16. III kooliastmes taotletavad pädevused

Kolmanda kooliastme lõpus õpilane:

- 1) tunneb üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires;
- 2) tunneb ja austab oma keelt ja kultuuri ning aitab kaasa eesti keele ja kultuuri säilimisele ja arengule. Omab ettekujutust ja teadmisi maailma eri rahvaste kultuuridest, suhtub teistest rahvustest inimestesse eelarvamustevabalt ja lugupidavalt;
- 3) on teadmishimuline, oskab õppida ja leida edasiõppimise võimalusi, kasutades vajaduse korral asjakohast nõu;

- 4) on ettevõtlik, usub iseendasse, kujundab oma ideaale, seab endale eesmärged ja tegutseb nende nimel, juhib ja korrigeerib oma käitumist ning võtab endale vastutuse oma tegude eest;
- 5) suudab end olukorda ja suhtluspartnereid arvestades kõnes ja kirjas selgelt ja asjakohaselt väljendada, mõista ja tõlgendada erinevaid tekste, tunneb ja järgib õigekirjareegleid;
- 6) valdab vähemalt üht võõrkeelt tasemel, mis võimaldab igapäevastes olukordades suhelda kirjalikult ja suuliselt ning lugeda ja mõista eakohaseid võõrkeelseid tekste;
- 7) suudab lahendada igapäevaelu erinevates valdkondades tekkivaid küsimusi, mis nõuavad matemaatiliste mõttemetodite (loogika ja ruumilise mõtlemise) ning esitusviiside (valemite, mudelite, skeemide, graafikute) kasutamist;
- 8) mõistab inimese ja keskkonna seoseid, suhtub vastutustundlikult elukeskkonda ning elab ja tegutseb loodust ja keskkonda säästes;
- 9) oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi, nende üle arutleda, esitada teaduslikke seisukohti ja teha tõendusmaterjali põhjal järeldusi;
- 10) suudab tehnikamaailmas toime tulla ning tehnikat eesmärgipäraselt ja võimalikult riskita kasutada;
- 11) on aktiivne ja vastutustundlik kodanik, kes on huvitatud oma kooli, kodukoha ja riigi demokraatlikust arengust;
- 12) suudab väljendada ennast loominguiliselt, peab lugu kunstist ja kultuuripärandist;
- 13) väärtustab ja järgib tervislikku eluviisi ning on füüsiliselt aktiivne;
- 14) mõtleb süsteemselt, loovalt ja kriitiliselt, on avatud enesearendamisele.

§17. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused III kooliastmes

Kolmandas kooliastmes on õppe ja kasvatuse põhitaotlus aidata õpilastel kujuneda vastutustundlikeks ühiskonnaliikmeteks, kes igapäevaelus iseseisvalt toime tulevad ning suudavad oma huvidele ja võimetele vastavat õpiteed valida. Kolmandas kooliastmes keskendutakse:

- 1) õpimotivatsiooni hoidmisele;
- 2) õppesisu ja omandatavate oskuste seostamisele igapäevaeluga ning nende rakendatavuse tutvustamisele tulevases tööelus ja jätkuõpingutes;
- 3) erinevate õpistrateegiate teadvustatud kasutamisele ning enesekontrollimise oskuse arendamisele;

- 4) pikemaajaliste õppeülesannete (sealhulgas uurimuslike õppeülesannete) planeerimisele, eesmärkide püstitamisele ja oma tulemuste hindamisele;
- 5) õpilaste erivõimete ja huvide arendamisele;
- 6) õpilaste toetamisele nende edasiste õpingute ja kutsevalikute tegemisel.

Õppekorraldus**7. jagu****§18. Orissaare Gümnaasiumi põhikooli tunnijaotusplaan õppeaineti ja aastati, gümnaasiumiastme õppesuundade kirjeldused ja tunnijaotusplaan, kogu kooli valikkursuste loendid ja valimise põhimõtted ning erinevate õppekeelte kasutamine õppeaineti ja kursuseti**

(1) Põhikooli tunnijaotusplaan õppeaineti ja aastati

- 1) Põhikool tagab õpilasele õppe kohustuslikes õppeainetes alljärgnevas tunnijaotusplaanis vastavalt I, II ja III kooliastmele lubatud nädala õppetundide mahule:

	1.	2.	3.	I ka	4.	5.	6.	II ka	7.	8.	9.	III ka
1) eesti keel	6	7	6	19	6	3	3	12	2	2	2	6
2) kirjandus						2	2	4	2	2	2	6
4) A-võõrkeel			3	3	4	3	3	10	3	3	3	9
5) B-võõrkeel							3	3	3	3	3	9
6) matemaatika	4	4	3	11	5	5	5	15	5	4	5	14
7) loodusõpetus	1	2	2	5	2	2	3	7	2			2
8) geograafia									2	2	2	6
9) bioloogia									1	2	2	5
10) keemia									1	1	2	4

11) füüsika										2	2	4
12) ajalugu						2	2	4	2	2	2	6
13) inimeseõpetus		1	1	2		1	1	2	1	1		2
14) ühiskonna-õpetus							1	1			2	2
15) muusika	2	2	2	6	2	1	1	4	1	1	1	3
16) kunst	2	1	2/1	4,5	1	1	1	3	1	1	1	3
17) tööõpetus, käsitöö ja kodundus; tehnoloogia-õpetus	1	2	1/2	4,5	1	2	2	5	2	2	1	5
18) kehaline kasvatus (sh kehaline liikumine kui keh.kasv. õppekava osa 1.-5.kl)	3	3	3	8	3	3	2	8	2	2	2	6
19) majandusõpe	1	1	1	3	1	1	1	3				
20) arvutiõpetus			1	1		1		1		1		1
21) karjääriõpetus										1		1
Maksimaalne nädala-koormus	20	23	25		25	25	30		30	32	32	

Lubatud tunniressurss, mida tohib kool rakendada lisaks riiklikule õppekava normtundidele, on jaotatud õppeainete vahel, et toetada üldpädevuste kujunemist (nt. majandusõpetus, arvutiõpetus, karjääriõpetus jne). Osaliselt on kasutatud lubatud tunniressurssi ka põhiainetes (kogu põhikooli ulatuses), et võimaldada õpilaste laiapõhjalisemat ettevalmistust põhikooli kohustuslike lõpueksamite sooritamiseks.

Lisaks pakub põhikool õpilastele võimalust osaleda järgmistes valikkursustes:

- nutilabor;
- kodulugu;
- nuputa;
- laste- või neidudekoor ;
- programmeerimine;
- inglise keel edasijõudnutele;
- ettevõtlusõpe.

2) Kuna kooli õppekeel on eesti keel, siis õpitakse eesti keelt kui emakeelt ainekava „Eesti keel ja kirjandus“ järgi, välja arvatud juhul, kui põhikoolis õpib eesti keelest erineva emakeelega õpilane või välisriigist saabunud õpilane, kelle eesti keele õppekogemus põhikoolis on lühem kui kuus õppeaastat. Sellisel juhul kohaldab kool vanema nõusolekul riikliku ainekava „Eesti keel teise keelena“ järgi õpet.

(1) Gümnaasiumiastme tunnijaotusplaan ja võimalike õppesuundade kirjeldused

- 1) Õpilase minimaalne nõutud õppekoormus gümnaasiumi jooksul on 96 kursust (1 kursus on 35 õppetundi).
- 2) Õpilase õppekoormusesse kuuluvad 70 kohustuslikku kursust ja vähemalt 26 kursuse ulatuses valik- ning vabaaine kursusi.
- 3) Gümnaasium võimaldab õpilastele riiklikke kohustuslikke kursusi järgmises mahus:

	Õppeaine	10.klass	11.klass	12.klass	Maht
1	eesti keel	2	2	2	6
2	kirjandus	1	2	2	5
3	B2 keeleoskustasemel võõrkeel (A-keel)	1	2	2	5
4	B1 keeleoskustasemel võõrkeel (B-keel)	1	2	2	5
5	matemaatika (lai)	5(3+2)	5(3+2)	4 (2+2)	14
6	bioloogia		2	2	4
7	geograafia (loodusgeograafia)			2	2
8	geograafia (inimgeograafia)		1(+1)		2
9	keemia	1	2		3
10	füüsika	1	2	2	5
11	ajalugu		3	3	6
12	ühiskonnaõpetus			2	2
13	inimeseõpetus ehk perekonnaõpetus	1			1
14	muusika	1	1	1	3

1 4	kunst		2		2
1 5	kehaline kasvatus	2	2	1	5
	Kokku	19	26	25	70

4) Gümnaasium võimaldab täiendavalt õpilastele valikkursusi (iga kursus 35 õppetundi) valdkonniti järgmises mahus, mis jaotuvad õppesuundade vahel:

- 1) keel ja kirjandus – 4 kursust;
- 2) võõrkeeled – 18 kursust (A-võõrkeelt 7 kursust, B –võõrkeelt 2 (+ 3 HS suunal) kursust, C –võõrkeelt (A2 tase) 6 kursust;
- 3) matemaatika – gümnaasium võimaldab laia matemaatika õpet;
- 4) loodusained – 6 kursust;
- 5) sotsiaalsained – 7 kursust;
- 6) kehaline kasvatus – 2 kursust;
- 7) riigikaitse – 1 kursust;
- 8) majandus- ja ettevõtlusõpe – 2 kursust;
- 9) neidudekoor – 6 kursust;
- 10) informaatika – 1 kursust;
- 11) uurimistöö alused – 1 kursust;
- 12) uurimistöö koostamine – 1 kursust;
- 13) suhtlemispsühholoogia – 1 kursust.

Õpilase 10. klassi astumisel on soovituslik avaldusel teha valik õppesuuna kasuks, kuid suunapõhise valikkursuste automaatne lisandumine õppeplaani eeldab vähemalt viie õpilase soovi antud suunapõhiselt õppida:

- 1) **reaal-loodussuund**, kus lisatud on valikkursused keemiast, bioloogiast, geograafiast;

2) **humanitaar-sotsiaalsuund**, kus lisatud on valikkursused kirjandusest, A- ja B-võõrkeelest, ajaloo ja ühiskonnaõpetusest;

3) **eelkutseõppe suund**:

- sisekaitse õppe koostöös Sisekaitseakadeemiaga (eeldab vähemalt 5 õpilase soovi õppida selles suunas).

Kutseõppesuuna valimisel on õpilasel kohustus läbida kõik kursused ja praktikad läbi õppeperioodi, et saavutada kutseõppe nõudmised. Vastav tunnistus omistatakse koolieksami positiivse soorituse ja praktikate läbimise korral.

Juhul kui õppesuunas õppida soovijate arv on alla viie õppuri, on õpilasel võimalik valida valikkursusi lähtudes pakutud nimekirjast, kuid seejuures arvestatakse konkreetse kursuse avamisel kandidaatide arvu (min 5 õpilast).

Gümnaasiumiastme õppesuundade tunnijaotusplaan koos valikkursuste ja vabaainetega:

õppeaine	loodus- ja reaalsuund			humanitaar- ja sotsiaalsuund			kutseõppesuund		
	10	11	12	10	11	12	10	11	12
KOHUSTUSLIKud üldained									
eesti keel	2	2	2	2	2	2	2	2	2
kirjandus	2	2	2	3	3	3	2	2	2
A inglise keel	3	3	3	3	3	3	3	3	3
B saksa keel	3	3	1	3	3	1	3	3	1
B vene keel	3	3	1	3	3	1	3	3	1
matemaatika	5	5	4	5	5	4	5	5	4
geograafia		2	2		2	2		2	2
bioloogia		2	2		2	2		2	2
keemia	2	2		2	2		2	2	
füüsika	2	2	1	2	2	1	2	2	1
ajalugu		3	3		4	3		3	3

inimeseõpetus	1			1			1		
ühiskonnaõpetus			2			2			2
muusika	1	1	1	1	1	1	1	1	1
kunst	1	1		1	1		1	1	
kehaline kasv.	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Valikkursused (kohustuslik koolipoolne valik)	loodus- ja reaalsuund			humanitaar- ja sotsiaalsuund			kutseõppesuund		
	10	11	12	10	11	12	10	11	12
Eesti elukooslused ja elustik		1							
rakendusbioloogia			1						
joonestamine	1						1		
karjääriõpetus		1			1			1	
inglise keele grammatika		1	2		1	2		1	2
uurimistöö alused			1			1			1
uurimis- või praktiline töö			1			1			1
informaatika	1			1			1		
majandus	2			2			2		
sisekaitse							2	2	1
suhtluspsühholoogi a							1		
globaliseeruv maailm	1								
huvitav keemia	1		1						
teistsugune füüsika			1						
füüsika ülesannete praktikum	1								

programmeerimine	1								
kaasaegne kunst						1			
vene/saksa kultuur					1	1			
Vabaained (Õ)	loodus- ja reaalsuund			humanitaar- ja sotsiaalsuund			kutseõppesuund		
	10	11	12	10	11	12	10	11	12
programmeerimine			1	1			1		
riigikaitse (üle aasta)	1								
kirjandus	1	1	1				1	1	1
C soome keel	2	2	2	2	2	2	2	2	2
C saksa keel	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Suhtluspsühholoogia (üle aasta)	1								
keemiline analüüs		1			1			1	
Etikett			1			1			1
Jooga – keha ja meele treening	1								
Korvpall	2								
Arvutigraafika	1								
Neidude koor	2			2			2		

5) Orissaare Gümnaasiumi valikkursuste valimise põhimõtted ja võõrkeelte valimise põhimõtted:

Valikkursuste ja võõrkeelte õppimisel tuleb teada järgmist:

- põhikooli õpilane alustab A-võõrkeele (Orissaare Gümnaasiumis inglise keel) õpinguid I kooliastme lõpus, st. 3. klassis.

- põhikooli õpilane alustab B- võõrkeele õpinguid II kooliastmes, 6. klassis. Valiku, kas õpilane soovib õppida vene või saksa keelt, langetab õpilane 5. klassi viimasel trimestril. Juhul, kui õpilaste valik klassis kaldub ühe keele poole protsentuaalselt enam, langetab lõpliku valiku kool, lähtuvalt majanduslikest võimalustest, kas antakse kahe keele õppimise võimalus, või tuleb klassil õppida enam valitud keelt.
- põhikooli õpilane võib valikkursuses, mis ei ole määratud tunnijaotusplaanis, osaleda omal soovil, see ei ole kohustuslik;
- gümnaasiumiõpilane valib kursusi lähtuvalt huvidest ja võimalustest, kuid seejuures järgib põhimõtet, et gümnaasiumi lõpetamiseks on vajalik läbida minimaalselt 96 kursust ja valitud kursusele registreerumisel, tuleb see läbida täies mahus;
- gümnaasiumiõpilane õpib A võõrkeelena Orissaare Gümnaasiumis inglise keelt B2 tasemel ja B- võõrkeeleõpingud jätkuvad vastavalt põhikoolis valitud keelele B1 taseme saavutamiseks. C- võõrkeelena võib gümnaasiumiõpilane valida valikkursusena soome või saksa keele, mida õpitakse A2 tasemest lähtuvalt.
- valikkursused avatakse siis, kui soovijaid on vähemalt 5;
- **õpilane kinnitab oma valikud valikkursuste osas septembri esimesel nädalal ja hiljem valikuid muuta ei saa.**

8. jagu

§19. Õppekoormuse kujundamise põhimõtted

(1) Õppe ja kasvatuse põhivorm on õppetund. Eriolukorra ajal, mis on kehtestatud koolipidaja või HTMi poolt käskkirjaga, viiakse õppe- ja kasvatustööd läbi e-õppena.

(2) Põhikooli õpilase suurim lubatud nädala õppekoormus õppetundides on:

1. klassis 20 tundi;

2. klassis 23 tundi;

3. ja 4. klassis 25tundi;

5. klassis 28 tundi;

6. ja 7. klassis 30 tundi;

8. ja 9. klassis 32tundi.

(3) Õpilase väikseim lubatud õppekoormus gümnaasiumis on 96 kursust. Kõigile õpilastele ühtse kohustusliku õppe koormus gümnaasiumis on 70 kursust. Kursus vastab ühe õppeaine raames toimuvale 35 õppetunnile.

(4) Õpet kavandades ja ellu viies arvestatakse, et õpilase õppekoormus oleks ea- ja jõukohane, võimaldades talle aega puhkuseks ja huvitegevuseks.

(5) Õpetaja planeerib oma tööd koostöös teiste õpetajatega. Trimestri või kursuse jooksul läbitavad peamised teemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad

üritused tehakse põhikooli õpilastele teatavaks õppetöö algul ning gümnaasiumiõpilastele kursuse algul.

(6) Kooli päevakava kajastab õppetegevuste ning kooli õppekava toetavate õppekavaväliste tegevuste, nagu pikapäevarühmas ja huviringides korraldatavate tegevuste järjestust ja ajalist kestust. Kooli päevakava kehtestab direktor.

(7) Õppeaasta koosneb trimestritest ning haridus- ja teadusministri poolt määratud koolivaheaegadest.

(8) Kõiki õppeaineid õpitakse kogu õppeaasta vältel; 1. – 9. klassis on aineõpe ja gümnaasiumis kursuseõpe.

(9) Kooli üleminekuklassid, alates 5. klassist lõpetavad klassikursuse aastahinnete alusel, va 8. kl, kes sooritab üleminekueksamina loov- või uurimistö. Gümnaasiumiastmes sooritavad 10. ja 11. klassi õpilased ühe üleminekueksami. Eksamid määratakse jaanuari lõpus pedagoogilise kollektiivi otsusega ja teatatakse õpilastele aineõpetajate poolt. Eksamid viiakse läbi õppeperioodi lõpus määratud eksamiperioodil, mille korraldus teatatakse hiljemalt kaks nädalat enne toimumist kirjalikult õppealajuhataja poolt ametlike teadete stendil.

(9.1) Eriolukorra tingimustes on õppenõukogul õigus teha direktorile ettepanek eksamikorralduse muudatusteks, mille kinnitab direktor.

(10) Gümnaasiumiastme õpilastel toimub kevadel pärast korralise õppetöö lõppu õppepraktika, mille eesmärgiks on õpitu teoreetilise osa rakendamine praktikas.

(11) Õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema ja direktori või direktori volitatud pedagoogi kokkuleppel võib Orissaare Gümnaasium arvestada kooli õppekavavälisest õppimist või tegevust, sealhulgas õpinguid mõnes teises üldhariduskoolis õpetatava osana, tingimusel, et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekavaga määratletud õpitulemusi ja on tõendatud kursuse lõpetamise tunnistusega.

(12) Projekt-, õues- ja muuseumiõpe ning ekskursioonid ja õppekäigud planeeritakse kooliaasta alguseks kooli üldtööplaanis ja klassijuhatajate tööplaanides ning võimaluse korral väljaspool tundide aega või trimestrite lõpu viimasele nädalale.

§20. Koolieksamite korraldus

(1) Eksamite tegemise eesmärgiks on:

- 1) ülevaate saamine õpilaste erinevate õppeainete õpitulemustest ja seostest üldpädevustega;
- 2) eksamiteks ettevalmistumise õpetamine ja harjutamine;
- 3) õpilastes süstemaatilise ainealase tööskuse süvendamine.

(2) Eksamite ained valib pedagoogiline kollektiiv õppeaasta detsembrikuu töökoosolekul, arvestades ka võimalusel vastava klassi soove eksami valikul ja esitab direktorile kinnitamiseks.

(3) Eksamitele lubatakse kõik vastava klassi nimekirjas olevad õpilased.

(4) Õpilane võib koolieksami asendada koolisisese, maakondliku või vabariikliku uurimistööga, mis tuleb kaitsta direktori poolt määratud komisjoni ees (va. 8. ja 12. klassi õpilane, kellel tuleb sooritada kohustuslikult loov- või uurimistöö).

(5) Õpilaseksamiperioodi võidakse direksiooni otsusega pikendada või õpilane vabastada üleminekueksamitest „hea“ ja „väga hea“ õppeedukuse korral:

- 1) haiguse tõttu arstikirja alusel;
- 2) osavõtu korral vabariiklikest ja rahvusvahelistest võistlustest ning olümpiaadidest vastava taotluskirja alusel.

(6) Kooli direktori poolt kinnitatud eksamiplaan pannakse välja vähemalt kaks nädalat enne eksamite algust. Plaani koostamisel tuleb arvestada, et:

1) ühel päeval võib õpilasel olla vaid üks eksam;

2) vaheaeg eksamite vahel on vähemalt üks päev.

(7) Eksamite läbiviimiseks moodustab õppealajuhataja 2-liikmelised komisjonid, mis kinnitatakse direktori poolt.

(8) Eksami vormi (suuline või kirjalik) määrab aineõpetaja ning teatab selle õpilastele ja õppealajuhatajale kolmanda trimestri alguses.

(9) Eksamiks vajalikud materjalid koostab aineõpetaja ja esitab õpilastele eksamiks ettevalmistumise jaoks vajalike materjalide nimekirja ning esitab õppealajuhatajale eksamitöö kinnitamiseks hiljemalt 2. mail.

(10) Eksami tulemused protokollitakse vastava vormi kohaselt.

9. jagu

§21. Läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted, lõimingu põhimõtted, seejuures III kooliastme läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö korraldamise põhimõtted ning temaatilised rõhuasetused

(1) Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineülesed ja käsitlevad ühiskonnas tähtsustatud valdkondi ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

(2) Läbivate teemade õpe realiseerub eelkõige:

1) õppekeskkonna korralduses – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õppekeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmäärke;

2) aineõppes – läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineteüleseid, klassidevahelisi ja ülekoollisi projekte. Õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest, kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga;

3) valikainete valikul – valikained toetavad läbivate teemade taotlusi;

4) läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös – õpilased võivad läbivast teemast lähtuda selle loovtöö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või rühmatöona;

5) korraldades võimaluse korral koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassivälist õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.

(3) Õpetuses ja kasvatuses käsitletavat läbivad teemad on:

1) elukestev õpe ja karjääri planeerimine – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid;

2) keskkond ja jätkusuutlik areng – taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele;

3) kodanikualgatus ja ettevõtlikkus – taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele;

4) kultuuriline identiteet – taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumisladi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis;

5) teabekeskond – taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaks võetud kommunikatsioonieetika järgi;

- 6) tehnoloogia ja innovatsioon – taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas;
- 7) tervis ja ohutus – taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele;
- 8) väärtused ja kõlblus – taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

Orissaare Gümnaasiumi õppekava läbivaid teemasid toetavad ülekooolilised tegevused:

jrk	Läbivad teemad	Ülekooolilised traditsioonilised tegevused, mis toetavad läbivate teemade käsitlemist
1.	Elukestev õpe ja karjääriplaneerimine	Karjääripäev koos ettevõtete külastamisega, töövarjupäev; kooli sünnipäev; vilistlasesinejad ainetundides;
2.	Keskkond ja jätkusuutlik areng	Loodusainetepäev sügisel ja kevadel; osalemine projektides;
3.	Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus	Kodanikupäev, jõululaat, talendinädal, õpilasprojektide kirjutamine ja elluviimine;
4.	Kultuuriline identiteet	Emakeelepäev, näitemängupäev, emakeele- ja kirjandusnädal, koolikontserdid, Euroopa päeva tähistamine;
5.	Teabekeskond	ainenädalad;

6.	Tehnoloogia ja innovatsioon	Karjäärpäev, õppe-ekskursioonid, osalemine projektides nt. Entrum, uurimistöde koostamine;
7.	Tervis ja ohutus	Spordipäevad, projektõppepäevad, tantsupäev, infopäevad õpilastele ja lapsevanematele, lapsevanemate koolitused;
8.	Väärtus ja kõlblus	Kooli sünnipäev, talendinädal, näitemängupäev, vilistlaste kokkutulekud;

(4) III kooliastmes korraldab põhikool õpilastele läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö, milleks on uurimus, projekt, kunstitöö või muu taoline. Loovtöö teema otsustab õpilane koostöös aineõpetaja ja/või klassijuhatajaga. Loovtöö võib sooritada nii individuaalselt kui kollektiivselt. Täpsem juhend leitav aadressil <https://www.oris.edu.ee/et/opilastoode-vormistamine> . Loovtöö sooritatakse põhikooli 8. klassi lõpuks ja hinnatakse kokkuvõtvalt arvestuslikult (A), kui töö vastab vormistusnõuetele ning on läbinud suulise kaitsmise komisjoni ees. Lõputöö teema märgitakse põhikooli lõputunnistusele.

(5) Gümnaasiumiastmes sooritab õpilane õpilasuurimuse või praktilise töö. Täpsem tööjuhend leitav aadressil <https://www.oris.edu.ee/et/opilastoode-vormistamine> . Õpilasuurimus või praktiline töö sooritatakse 12. klassi lõpuks ja hinnatakse vastavalt uurimistöõ hindamisjuhendis kehtestatud reeglitele kaitsmiskomisjoni poolt pärast suulist kaitsmist, tulemus kantakse gümnaasiumi lõputunnistusele.

§22. Ülekooliliste ja koolidevaheliste projektide kavandamise põhimõtted

(1) Koolis mõistetakse projekti all ühekordse iseloomuga ajaliselt piiratud tööd, millel on kindel eesmärk ja ressursid. Projekt algab töömeeskonna loomise ja tegevuskava koostamisega ning

lõpeb tulemuste analüüsi ning järelduste tegemisega. Võimalikud on ka individuaalprojektid, mille elluviimiseks meeskonda ei moodustata.

(2) Kooli õppekava elluviimisel kasutatakse projekte pedagoogiliste ja majanduslike eesmärkide täitmiseks. Pedagoogiliste projektide eesmärgiks on arendada õpilaste ja õpetajate nii erialaseid kui üldkultuurilisi teadmisi, enesealgatust, meeskonnatööd, tegevuse planeerimist ja analüüsi ning juhtimisoskust. Majanduslike projektide abil parandatakse õpikeskkonda.

(3) Ülekoolilised ja koolidevahelised projektid kavandatakse üldiselt enne õppeaasta algust, va. erandid (nt alles avatud meetmest lähtuvalt ei ole olnud võimalik projekti kavandada enne kooliaasta algust).

(4) Ülekoolilised ja koolidevahelised projektid peavad olema kooskõlas kooli õppekava eesmärkide, õpitulemuste ja üldpädevustega.

(5) Koolis viiakse läbi järgmisi projektitüüpe:

- 1) õpilaste ja õpetajate uurimistööd;
- 2) õppelaagrid ja –ekskursioonid, õppepäevad, õppepraktika;
- 3) temaatilised näitused;
- 4) erinevad olümpiaadid ja konkursid;
- 5) traditsioonilised ülekoolilised üritused,
- 6) ühisprojektid naaberkoolidega;
- 7) üleriigilistes ja rahvusvahelistes projektides osalemine (nt Comenius, Erasmus+, e- Twinning, vms);
- 8) koostööprojektid omavalitsuse ja teiste omavalitsuse allasutustega;
- 9) koolikeskkonna parandamisega seotud majanduslikud projektid.

(6) Koolis on projektijuhtideks valdkonnaga seotud õpetajad, juhtkonna liikmed, teenistujad ja õpilased. Kooli projektitööd koordineerib kooli direktor ja ettevõtliku õppe koordinaator.

(7) Ülekoolilised ja koolidevahelised projektid lisatakse kooli üldtööplaani iga- aastasel planeerimisel.

(8) Õppenõukogu kinnitab kooli üldtööplaani iga õppeaasta alguseks.

§23. Õpilase ja vanema teavitamine ning nõustamine

(1) Klassi- või aineõpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning vajaduse korral kohandavad õpet vastavalt õpilase vajadustele. Õpilase võimete ja annete kõrgeimale võimalikule tasemele arendamiseks selgitatakse põhikoolis välja õpilase individuaalsed õpivajadused, valitakse sobivad õppemeetodid ning korraldada diferentseeritud õpet. Põhikool tagab õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, täiendava pedagoogilise juhendamise väljaspool õppetunde.

(2) Põhikool nõustab vajaduse korral õpilase vanemat õpilase arengu toetamises ja kodus õppimises.

(3) Põhikool korraldab õpilaste ja vanemate teavitamist edasiõppimisvõimalustest ning tagab õpilastele karjääriteenuste (karjääriõpe, -info või -nõustamine) kättesaadavuse.

(4) Põhikool tagab õpilasele ning vanematele teabe kättesaadavuse õppe ja kasvatus korralduse kohta ning juhendamise ja nõustamise õppetööd käsitlevates küsimustes. Peamised õppeteemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse õpilasele teatavaks õppeveerandi algul õppetunnis või antakse kirjalikult teada e-kooli kaudu.

(5) Gümnaasiumiosas tagab kool õpilasele võimaluse saada õppekorralduse kohta infot ja nõuandeid.

(6) Gümnaasiumis korraldab kool õpilaste teavitamist edasiõppimisvõimalustest ja tööturu üldistest suundumustest ning tagab karjääriteenuste (karjääriõpetus, -info või-nõustamine) kättesaadavuse.

(7) Õpilase arengu toetamiseks korraldatakse temaga vähemalt kord kooliastme alguses ja hiljem vastavalt korrale ning vajadusele, arenguveestlus, mille põhjal lepatakse kokku edasises

õppes arengu eesmärgid. Arenguestlused viiakse läbi vastavalt kooli direktori poolt kehtestatud arenguestluste korraldamise tingimustele ja korrale.

§ 24. Hariduslike erivajadustega õpilaste kohaldatavad erisused

(1) Kui Orissaare Gümnaasiumis õpib eesti keelest erineva emakeelega õpilane või välisriigist saabunud õpilane, kelle eestikeelse õppe kogemus põhikoolis on olnud lühem kui kuus õppeaastat, korraldab kool õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema nõusolekul eesti keele õpet „Eesti keel teise keelena” ainekava alusel.

(2) Eestis vähem kui kolm aastat elanud õpilase puhul võib õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema taotlusel loobuda B-võõrkeele õppes.

(3) Hariduslike erivajadustega õpilaste õppe toetamiseks võib kasutada I kooliastmes kahe, II kooliastmes ühe ja III kooliastmes ühe nädalatunni tunniressurssi õpilase üldpädevuste arendamiseks lähtudes õpilase individuaalsusest.

(4) Hariduslike erivajadustega õpilasele koostatakse vastavalt vajadusele individuaalne õppekava.

(5) Õpilase puhul, kellele eriarsti otsusega on soovitatud õppimist *liikumispuudega õpilaste* klassis, võib individuaalse õppekavaga sätestada nominaalseks õppeajaks põhikoolis 10 õppeaastat.

(6) Õpilase puhul, kellele eriarsti otsusega on soovitatud õppimist *kõnepuudega õpilaste* klassis, võib individuaalse õppekavaga sätestada nominaalseks õppeajaks põhikoolis 10 õppeaastat ning:

1) eesti keele (eesti õppekeele puhul) maht on I kooliastmes vähemalt 32 õppetundi, II kooliastmes vähemalt 22 õppetundi ning III kooliastmes vähemalt 15 õppetundi;

2) võib mitte õpetada B-võõrkeelt, kui see on ette nähtud individuaalses õppekavas.

(7) Õpilase puhul, kellele eriarsti otsusega on soovitatud õppimist *kuulmispuudega õpilaste* klassis, võib individuaalse õppekavaga sätestada nominaalseks õppeajaks põhikoolis 11 õppeaastat ning:

1) eesti keele (eesti õppekeele puhul) maht on I kooliastmes vähemalt 36 õppetundi, II kooliastmes vähemalt 36 õppetundi ning III kooliastmes vähemalt 18 õppetundi, sealjuures võib

käesoleva punkti alusel lisanduvad eesti keele või vene keele tunnid asendada viipekeele õppega;

2) võib mitte õpetada B-võõrkeelt, kui see on ette nähtud individuaalses õppekavas.

(8) Õpilase puhul, kellele eriarsti otsusega on soovitatud õppimist *nägemispuudega õpilaste* klassis, võib individuaalse õppekavaga sätestada nominaalseks õppeajaks põhikoolis 10 õppeaastat ning tööõpetust, käsitööd ja kodundust õpetatakse III kooliastmes vähemalt 12 nädalatundi, seejuures võib õpe sisaldada ka kutsealast eelkoolitust.

(9) *Õpiraskustega õpilaste klassis* võib näha ette vähendatud või asendatud õpitulemused lähtudes õpilase individuaalsest õppekavast võrreldes riiklikus õppekavas sätestatud taotletavate õpitulemustega.

(10) *Väikeklassis või ühele õpilasele keskendatud õppe puhul* võib võrreldes riikliku õppekavaga muuta tunnijaotusplaani, näha ette vähendatud või asendatud õpitulemused võrreldes riikliku õppekavaga taotletavate õpitulemustega ning vähendatud õppekoormuse, kuid mitte alla 20 õppetunni õppenädalas, kui see on vajalik individuaalse õppekavaga määratud tulemuste saavutamiseks.

(11) *Kasvatusraskustega õpilaste klassis* võib näha ette riiklikus õppekavas sätestatust väiksema õppekoormuse, kuid mitte alla 24 õppetunni õppenädalas. Lisaks sellele tuleb kasvatusraskustega õpilaste klassis koostöös kutsekooliga läbi viia kutsealast eelkoolitust või kutseõpet põhikoolis. Kasvatusraskustega laste klassis võib mitte õpetada B- võõrkeelt, tööõpetust, käsitööd ja kodundust ning tehnoloogiaõpetust, kui see on ettenähtud individuaalses õppekavas.

(12) Nõustamiskomisjoni soovitusel võib erivajadusega õpilaste puhul rakendada kooliastmepõhist õpet, klassinumbrit määramata.

(13) **Orissaare gümnaasiumi** õppekavast lähtuvalt toetakse õpilaste erivajadusest tingitud õppetööd, et saavutada vastavalt määratud diagnoosile või nõustamiskomisjoni otsusele, nõutavad õpitulemused. Võimalikud tugisüsteemid ja töökorraldus on leitavad kooli kodulehelt:

<https://www.oris.edu.ee/et/tugisusteemid> .

§ 25. Karjääriteenuste korraldus

(1) 8. ja 9. klassis ning 11. ja 12. klassis korraldab klassijuhataja õpilastele koostöös kooli karjääriõpetajaga ja Töötukassa karjäärinõustajaga erinevaid nõustamis- ja infotunde.

(2) 8. ja 9. klassis ning 11. ja 12. klassis korraldab klassijuhataja koostöös karjäärikoordinaatoriga õppeasutusi tutvustavaid infotunde ning õppekäike õppeasutustesse, ettevõtetesse ja õppimisvõimalusi tutvustavatele messidele.

(3) 8. - 12. klassi õpilastele korraldab karjäärikoordinaator koostöös klassijuhataja ja kokkuleppel kooli juhtkonnaga üks kord aastas töövarjupäeva.

7. peatükk

Õpilaste arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus

§ 26. Hindamine ja klassi lõpetamine, põhikooli ja gümnaasiumi lõpetamine

1. ÜLDSÄTTED

1.1. Reguleerimisala

(1) Orissaare Gümnaasiumis põhi- ja keskharidust omandavate õpilaste teadmiste ja oskuste, käitumise ja hoolsuse hindamise, õpilaste täiendava töö, järgmisse klassi üleviimise ja klassikursust kordama jätmise alused ja tingimused või kord (edaspidi *hindamise korraldus*).

(2) Riigieksamitööde hindamine on sätestatud haridusministri 15. detsembri 2015 määrusega nr 54 „Tasemetööde ning põhikooli ja gümnaasiumi lõpueksamite ettevalmistamise ja läbiviimise ning eksamitööde koostamise, hindamise ja säilitamise tingimused ja kord ning tasemetööde, ühtsete põhikooli lõpueksamite ja riigieksamite tulemuste analüüsimise tingimused ja kord” (avaldatud RT I 18.12.2015, 12).

1.2. Hindamine

(1) Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Hindamine on aluseks õppe edasisele kavandamisele. Hindamisel kasutatakse mitmesuguseid meetodeid, hindamisvahendeid ja -viise. Hindamine on õpetamise ja õppimise tagasisidestamise meetod.

1.3. Hindamisalused

(1) Õpitulemuste hindamine toimub Orissaare Gümnaasiumis käesoleva korra ning neile põhineva kooli õppekava hindamise põhimõtete ja õpitulemustele esitatud nõuete alusel.

(2) Teadmiste ja oskuste hindamisel lähtutakse õpilasele kohaldatava riikliku õppekavaga ja selle alusel koostatud kooli õppekavaga nõutavatest teadmistest ja oskustest.

(3) Hindamise korraldus sätestatakse kooli õppekavas, arvestades põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses (edaspidi PGS), HTM 16. juuni 2016 seadusega (RT I 2014, 41, 240, muudetud ja avaldatud RT I, 16.06.2016, 8) ning teistes PGSi alusel antud õigusaktides sätestatud.

(4) Kui õpilasele on vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse §18 ([RT I, 11.07.2013, 1](#)) alusel koostatud individuaalne õppekava, arvestatakse hindamisel individuaalses õppekavas sätestatud erisusi.

(5) Põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava (abiõppe õppekava) ([RTI,28.12.2010, 14](#)) järgi õppivatele õpilastele kehtivad vastavas õppekavas ette nähtud hindamisnormid.

1.4. Hindamise eesmärk

- 1) toetada õpilase arengut;
- 2) anda tagasisidet õpilase õppe edukuse kohta;
- 3) innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
- 4) suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul;
- 5) suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
- 6) anda alus õpilase järgmise klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

1.5. Hindamisest teavitamine

(1) Kool teavitab õpilast ja tema seaduslikku esindajat hindamise korraldusest koolis ning õpilasele pandud hinnetest ja antud hinnangutest järgmiselt:

- Õpilaste hindamise, järgmise klassi üleviimise ning klassikursust kordama jätmise alused, tingimused ja kord Orissaare Gümnaasiumis avaldatakse Orissaare Gümnaasiumi koduleheküljel www.oris.edu.ee
- Õpilastele väljapandud hinnetest (k.a hoolsuse hinne) teavitatakse lapsevanemaid e- kooli ja õpilaspäeviku ja hinnetelehtede kaudu (I – III kooliaste) ning e-kooli ja hinnetelehtede kaudu (IV kooliaste).
- Õpiraskustega õpilasi ja nende vanemaid teavitab klassijuhataja õpilase hinnetest vähemalt kord kuus.

(2) Õpilasel on õigus saada teavet hindamise korralduse ning saadud hinnete ja hinnangute kohta. Õpilasel on õigus teada, milline hinne või hinnang on aluseks kokkuvõtvale hindele ja hinnangule.

- Õpilasel või tema seaduslikul esindajal on õigus hindeid ja sõnalisi hinnanguid vaidlustada kümne päeva jooksul pärast hinde või hinnangu teada saamist, esitades kooli direktorile vastava kirjaliku taotluse koos põhjendustega. Kooli direktor teeb otsuse ja teavitab sellest taotluse esitajat kirjalikult viie tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast arvates.

2. TEADMISTE JA OSKUSTE HINDAMINE

2.1. Teadmiste ja oskuste hindamise korraldus

- (1) Õpilase teadmisi ja oskusi hindab vastava õppeaine õpetaja õpilase suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust õppekavas esitatud nõuetele.
- (2) Trimestri või kursuse algul teeb vastava õppeaine õpetaja õpilastele teatavaks õppeaine nõutavad teadmised ja oskused, nende hindamise aja ja vormi.
- (3) Trimestri või kursuse õpitulemuste omandamist kontrollivate kirjalike tööde

(kontrolltööde) aeg kavandatakse kooskõlastatult teiste õppeainete õpetajatega e - kooli kontrolltööde plaanis.

(4) 10. ja 11. klassi õpilased sooritavad ühes õppeaines hindelise koolieksami. Põhikooli osas sooritavad 8. kl õpilased loov- või uurimistöö. Gümnaasiumi lõpetamise tingimusena sooritavad 12. kl õpilased praktilise – või uurimistöö. Koolieksami hinne võrdsustatakse poolte antud aine kursuste hinnetega jooksva õppeaastal (IV kooliaste).

Eriolukorra tingimustes on õppenõukogul õigus teha direktorile ettepanek eksamikorralduse muudatusteks, mille kinnitab direktor.

(5) Teadmiste ja oskuste hindamisel kasutatakse trimestri- ja kursusehinnetena hindeid viiepallisüsteemis vastavalt § 6 - 8 sätestatule või rakendatakse direktori käskkirjaga eriolukorras mitteeristavat hindamist (A- arvestatud, MA - mittearvestatud).

(6) 1. ja 2. klassi õpilaste teadmiste ja oskuste hindamisel kasutatakse kõigis õppeainetes hinnete asemel suulisi ja kirjalikke sõnalisi hinnanguid ning kokkuvõtvaid kirjalikke hinnanguid saavutatud õpitulemuse kohta, mida väljendatakse punktidega või sõnaliselt. Antud hinnangud kirjeldavad õpilase pingutusi, teadmisi, tegevust tunnis, arengut, saavutusi ja omandatud oskusi erinevates õppeainetes.

(7) 3. – 6. klassi õpilastel arvestatakse õppeained, muusika ja kunstiõpetus, teadmiste ja oskuste hindamisel suulisi ja kirjalikke hinnanguid, mis kirjeldavad tunnitööd ning õpilaste teadmisi, arengut, saavutusi ja omandatud oskusi koondhindega A – arvestatud, kui õpilane on läbinud võimetekohaselt kooli õppekava ainekavas sätestatud nõudmised. Õpilase koolist lahkumisel jooksva õppeaasta sõnalised hinnangud teisendatakse viie palli hindeskaalasse vastavalt ainekavas sätestatule.

(8) 3. - 4. klassi õpilastel hinnatakse põhiaineid (eesti keel, matemaatika, loodus- ja inimeseõpetus, inglise keel) viiepallisüsteemis ja loov- ning valikaineid (tööõpetus, kehaline kasvatus, majandus, arvutiõpetus) suuliste ja kirjalike hinnangutega.

(9) Kui suulist vastust (esitust), kirjalikku või praktilist tööd, praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindega «puudulik» või «nõrk» või on antud hinnang, mis vajab täiendavat tööd, on õpilane kohustatud osalema vastava aine konsultatsioonides; kui hinne või

hinnang on jäänud välja panemata, antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks.

(10) Järelevastamise ja järeltööde sooritamisel sätestatakse järgmine kord:

- Õpilastel on õigus osaleda konsultatsioonides enne kontrolltööd ja järeltööd, õpiraskustega õpilastele on konsultatsioonid kohustuslikud, kui seda on otsustanud pedagoogilise kollektiivi nõukogu õppetöö tulemusi analüüsid.
- Kui õpilasel on jäänud hinne välja panemata puudumise tõttu, on ta kohustatud sooritama järeltöö 10 õppepäeva jooksul, alates õppetööle ilmumisest, õpetajaga kokkulepitud ajal. Veerandi või kursuse lõpus hinnatakse tegemata töö hindega "1" ("nõrk").
- Hindele "nõrk" või "puudulik" sooritatud töö järeltöö võib õpilane sooritada pärast konsultatsiooni õpetajaga kokkulepitud ajal 10 õppepäeva jooksul peale hinde e-kooli kandmist.
- Gümnaasiumiõpilasel, kes puudub kursuse mahust rohkem kui 50% ainetundidest, tuleb sooritada kokkuvõttev kontrolltöö antud kursuse lõpus.
- Gümnaasiumiõpilasel, kellel jooksva kooliaasta kursustes esineb üksikuid õppeaineid, mida on hinnatud hindega „puudulik” või „nõrk” vähemalt pooltes kursusehinnetest, tuleb sooritada vastavas õppeaines täiendav õppetöö või koolieksam.

(11) Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine õpilase poolt, võib vastavat suulist vastust (esitust), kirjalikku või praktilist tööd, praktilist tegevust või selle tulemust hinnata hindega «nõrk».

2.2. Hinded viiepallisüsteemis

(1) Hindega «5» («väga hea») hinnatakse suulist vastust (esitust), kirjalikku või praktilist tööd, praktilist tegevust või selle tulemust (edaspidi *õpitulemus*), kui see on täiel määral õppekava nõuetele vastav. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse

õpitulemust hindegaga «5», kui õpilane on saanud 90–100% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.

(2) Hindega «4» («hea») hinnatakse õpitulemust, kui see on üldiselt õppekava nõuetele vastav, kuid pole täielik või esineb väiksemaid eksimusi. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindegaga «4», kui õpilane on saanud 75–89% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.

(3) Hindega «3» («rahuldav») hinnatakse õpitulemust, kui see on üldiselt õppekava nõuetele vastav, kuid esineb puudusi ja vigu. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindegaga «3», kui õpilane on saanud 50-74% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.

(4) Hindega «2» («puudulik») hinnatakse õpitulemust, kui see on osaliselt õppekava nõuetele vastav, esineb olulisi puudusi ja vigu. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindegaga «2», kui õpilane on saanud 20–49% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.

(5) Hindega «1» («nõrk») hinnatakse õpitulemust, kui see ei vasta õppekava nõuetele. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindegaga «1», kui õpilane on saanud 0–19% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.

(6) Hindega «0» («sooritamata») märgitakse e-koolis õpilase puudumise tõttu esitamata või vabastuse tõttu (kehaline kasvatus) sooritamata jäänud töö. Õpilasel on võimalik kümne päeva jooksul pärast tervenemist või kooli naasmist sooritada vastav töö. Kui õpilane ei soorita kümne päeva möödumisel kokkuleppel õpetajaga vastavat tööd, muudetakse hinne «0» hindeks «1».

2.3. Kujundav hindamine

(1) Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämistele kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisele õppimisele ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Kujundav

hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.

(2) Õppetunni vältel saab õpilane enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme, õppe- ja kasvatusesmärkide ja läbivate teemade) kohta. Kogu õppepäeva vältel annavad pedagoogid õpilasele tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist. Orissaare Gümnaasium reageerib juhtumitele, mis on vastuolus üldtunnustatud väärtuste ning heade tavadega. Käitumise hindamise aluseks on kooli kodukorra täitmine ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine koolis. Hoolsuse hindamise aluseks on õpilase suhtumine õppeülesannetesse: kohusetundlikkus, töökus ja järjekindlus õppeülesannete täitmisel.

(3) Põhikooli lapsevanemat teavitab aineõpetaja või klassijuhataja õpilase arengust vastavas õppeaines e-kooli kaudu kord poolaastas, gümnaasiumiõpilase lapsevanemat kord poolaasta jooksul. Klassijuhataja teeb põhjalikuma kokkuvõtte õpilase arengust kord aastas toimival arenguvestlusel. Õpilane kaasatakse enese ja kaaslaste hindamisse, et arendada tema oskust eesmärke seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel analüüsida ning tõsta õpimotivatsiooni.

(4) Kujundava hindamise ühe vahendina võib kasutada õpimappi. Õpimapp õppimise päevikuna sisaldab nii õppetöid kui ka tööde analüüsi ja tagasisidet. Õpimappe võib koostada aine- ja valdkonnapõhiselt, läbivate teemade või üldpädevuste kohta. Seda otsustab aineõpetaja.

2.4. Kokkuvõtva hindamise põhimõtted

(1) Kokkuvõttev hinne on õppeaine trimestri-, kursuse-, aasta- ning kooliastmehinne.

(2) Kui õpilane jäetakse täiendavale õppetööle, pannakse õppeaine aastahinne või kooliastmehinne välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades täiendava õppetöö tulemusi.

2.5. Kokkuvõttev hindamine 1.–3. kooliastmel

(1) 1.–3. kooliastmel hinnatakse õpilase õpitulemusi vastavas õppeaines kokkuvõtvalt viiepallisüsteemis trimestri- ja aastahindega (v.a. ptk 7, § 26 p. 2.1. lg 6, 7, 8 sätestatult).

(2) Hinne pannakse välja trimestri lõpul antud õppeperioodi jooksul saadud hinnete alusel. Aastahinne pannakse välja antud õppeaasta jooksul saadud trimestrihinnete alusel enne kogu õppeperioodi lõppu.

(3) Õppeaines, mida õpitakse ühe nädalatunniga, otsustab aineõpetaja kokkuvõtva hindamise sageduse ja teavitab sellest õpilasi kooliaasta algul nii suuliselt kui e-kooli kaudu.

(4) 1. klassi õpilasele antakse tagasisidet kaks korda õppeaastas kirjalikult sõnaliste hinnangutena ja 2. klassi õpilase hindamisel kasutatakse trimestri lõpul kirjalikult kokkuvõtvaid sõnalisi hinnanguid. Mõlemal juhul hinnatakse vastavalt ptk 7 §26 punkt 2.1. lg 6 sätestatut. Trimestri või poolaasta lõpul antud sõnaliste hinnangute alusel antakse enne õppeperioodi lõppu kokkuvõtvaid sõnalisi hinnanguid kogu õppeperioodi kohta mõlemale klassile.

(5) Õpilasele, kelle trimestrihinne on «puudulik» või «nõrk», kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang või on jäetud hinne välja panemata, koostatakse selles õppeaines individuaalne õppekava või määratakse mõni muu tugisüsteem (nt logopeediline abi, õpiabirühmas õppimine jm), et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused. Rakendatava meetme kinnitab ÕN HEV koordinaatori ja õppealajuhataja ettepanekul.

(6) Õpilasele, kellel on arstitõendiga tõestatud püsiv tervisehäire või kehalise kasvatuses trimestrihinne haigestumise tõttu jäänud välja panemata, koostab aineõpetaja, lähtudes kooli ainekavast ja lapse füüsilisest arengust ning tervislikust seisundist, individuaalse õppekava koos individuaalse hindamisjuhendiga.

(7) Kui õppeaine trimestrihinne on jäänud välja panemata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, loetakse aastahinde väljapanekul antud õppeveerandi vältel omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindele «nõrk».

(8) Aastahinnete alusel otsustab Orissaare Gümnaasiumi õppenõukogu, kas viia õpilane järgmisse klassi, jätta täiendavale õppetöele või klassikursust kordama. Õpilaste järgmisse klassi üleviimise otsus tehakse enne õppeaasta lõppu. Erivajadusega õpilase puhul otsustab

õppenõukogu, kas õpilane jätkab samas kooliastmes või viiakse järgmisesse kooliastmesse, kui talle on rakendatud klassinumbriteta õpet.

(9) Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid, et omandada õppekavaga nõutavad teadmised ja oskused. Täiendav õppetöö viiakse läbi pärast õppeperioodi lõppu. Aastahinne pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades täiendava õppetöö tulemusi.

(10) 9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.

(11) Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamas õppeaines aastahinne «puudulik» või «nõrk» või samaväärne sõnaline hinnang, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses peavad olema esile toodud kaalutlused, mille põhjal peetakse otstarbekaks jätta õpilane klassikursust kordama.

2.6. Kokkuvõttev hindamine gümnaasiumiastmel

(1) Gümnaasiumiastmes hinnatakse õpilase õpitulemusi vastavas õppeaines viie palli süsteemis kokkuvõtvalt kursuse- ja kooliastmehindega. Kursusehinne pannakse välja kursuse jooksul saadud hinnete alusel. Kooliastmehinne pannakse välja õppeaine 10.–12. klassi kursusehinnete alusel.

(2) Kui kursusehinne on jäänud välja panemata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, loetakse kooliastmehinde väljapanekul antud kursuse vältel omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindele «nõrk».

(3) Kool võib valikkursuste hindamisel kasutada hinnanguid „arvestatud” ja „mittearvestatud”, neid hinnanguid ei teisendata viie palli süsteemi.

(4) Kui gümnaasiumiõpilase läbitud õppeaasta kursusehinnetest on rohkem kui kahes õppeaines hinnatud üle poolte kursustest hindele „puudulik“ või „nõrk“ „mittearvestatud“, kustutatakse õpilane kooli nimekirjast.

(5) Õppeaines, milles riigieksam toimub väljaspool eksamiperioodi, pannakse 12. klassi õpilasele kooliastmehinne välja enne riigieksami toimumist. Teiste õppeainete kooliastmehinded pannakse välja enne õppeperioodi lõppu. Õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle, pannakse kooliastmehinne välja pärast täiendava õppetöö lõppu.

(6) Õpilasele, kellel on arstitõendiga tõestatud püsiv tervisehäire või kehalise kasvatuses trimestri hinne haigestumise tõttu jäänud välja panemata, koostab aineõpetaja, lähtudes kooli ainekavast ja lapse füüsilisest arengust ning tervislikust seisundist, individuaalse õppekava.

(7) Kokkuvõtva hindamisena mõistetakse ka teadmiste ja oskuste tõendamist juhul, kui kool vastavalt „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 17 lõikele 4 arvestab kooli õppekava välist õppimist või tegevust koolis õpetatava osana.

3. PÕHIKOOI JA GÜMNAASIUMI LÕPETAMISE TINGIMUSED

3.1. Põhikooli lõpetamine

(1) Põhikooli lõpetab õpilane, kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt «rahuldavad», kes on kolmandas kooliastmes sooritanud uurimis- või loovtöö ning kes on sooritanud vähemalt rahuldava tulemusega eesti keele eksami, matemaatikaeksami ning ühe eksami omal valikul.

Põhikooli ühtsete nõuetega eksamite sooritamine on lõpetamise tingimuseks vastavalt kehtivatele riiklikele regulatsioonidele.

(2) Põhikooli lõpetanuks võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele:

1) kellel on üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne;

2) kellel on kahes õppeaines kummaski üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne.

(3) Haridusliku erivajadusega õpilasele, kelle kellel käesolevas määruses sätestatud tingimustel kooli õppekavaga või nõustamiskomisjoni soovitusel individuaalse õppekavaga on vähendatud või asendatud käesolevas määruses sätestatud taotletavaid õpitulemusi, on lõpetamise aluseks kooli või individuaalses õppekavas määratud õpitulemuste saavutatus. Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel vastavalt „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse” § 30 lõike 2 alusel haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud lõpueksamite korraldamise tingimustele ja korrale.

3.2. Gümnaasiumi lõpetamine

(1) Gümnaasiumi lõputunnistus antakse gümnaasiumiõpilasele:

1) kelle kooliastmehinded on vähemalt rahuldavad või valikkursuste puhul rahuldavad või arvestatud;

2) kes on sooritanud positiivse tulemusega õppeaine kohustuslikule mahule vastavad eesti keele, matemaatika ja võõrkeele (inglise keele) riigieksamid.

3) kes on sooritanud vähemalt rahuldavale tulemusele gümnaasiumi koolieksami või kutseuuna erialaeksami ning praktikad.

4) kes on sooritanud gümnaasiumi jooksul õpilasuurimuse või praktilise töö, välja arvatud kooli lõpetamisel eksternina.

(2) Haridusliku erivajadusega õpilasele, kellel kooli õppekavaga või nõustamiskomisjoni soovitusel individuaalse õppekavaga on vähendatud või asendatud kooli õppekavas taotletavaid õpitulemusi, on lõpetamise aluseks kooli või individuaalses õppekavas määratud õpitulemuste saavutatus.

Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted

§27. Õpetaja töökava koostamise põhimõtted

- (1) Töökava on dokument, mille alusel toimub õppetöö tunnis. Õppetunnid toimuvad koolis või väljaspool kooli ekskursiooni või õppekäiguna. Töökava koostamine ja arendamine kuulub aineõpetaja pädevusse.
- (2) Aineõpetaja kujundab kooli õppekava alusel välja töökava, mis arvestab klassi omapära ja suundumust, kooli arengusuunda ja eripära, õpilaste vaimseid ja kooli materiaalseid ressursse.
- (3) Töökava koostamine ning rakendamine seab aineõpetajale nii õigused, kui ka vastutuse õpilaste ja nende vanemate ees. Õppetöö planeerimine, sisu, kontrollimine, kogu õppetöö korraldus on üldpädevusi toetav ning suunatud õpilase arengu toetamisele.
- (4) Aineõpetaja töökavas täpsustatakse kooli õppekava üldosas ja ainekavas esitatut, arvestades konkreetseid õpilasi, kasutatavat õppekirjandust ja – materjale, õpetajatevahelist koostööd ning õppeaasta üldtööplaani.
- (5) Aineõpetajate töökavad on vormistatud trimestrite või kursuste kalenderplaanina ja on salvestatud õpetajate platsile vastavasse kausta trimestri või kursuse esimese nädala jooksul.
- (6) Aineõpetaja töökavas on õppesisu liigendatud ulatuslikumate temade järgi. Näidatud on olulisemad alateemad, käsitletavad põhimõisted, kasutatavad meetodid, oodatavad õpitulemused ja nende kontrollimise/hindamise aeg ning moodused.
- (7) Aineõpetaja töökava õppesisu osas kavandatakse eesmärgistatud õppeülesanded õpitulemuste saavutamiseks.
- (8) Otsustused, mida aineõpetaja on teinud oma eripära määratledes, kajastuvad töökavas õppemeetodite valiku kaudu.
- (9) Aineõpetaja töökava struktuuri, vormi ning kinnitamise korra kinnitab kooli direktor.

9. peatükk

Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord

(1) Kooli õppekava kehtestab direktor. Kooli õppekava ja selle muudatused esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.

(2) Kooli õppekava koostamises ja arendamises kasutatakse erinevaid töövorme. Selles töös osaleb kogu kooli personal.

(3) Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise korra kinnitab kooli direktor.

Rakendussätted

rakendub 01.09.2015a.,

muudetud 30.08. 2016, rakendub 01.09. 2016;

muudetud 30.08. 2017, rakendub 01.09.2017;

Muudetud 27.08.2020, rakendub 01.09. 2020, õppekava rakendatakse lähtuvalt riiklikest regulatsioonidest

§19 lg 1 muudatus jõustub alates 12.03.2020.

§ 26 ptk 3, p 3.1. lg 1 muudatus jõustub alates 09.05.2020